

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת חולין

דפים קי - קיז, פרשת צו תשע"ט

דרך ישרה תמצית הדף

דף קי-קי

*רמי בר תמרי. *דיני הכבד. *טעם איסור להיתר.

רמי בר תמרי אכל כחל בפומבדיתא ומייתי מה ענה לרב חסדא 1. כיצד מתיר, מאתרא דר"י שמתיר. 2. נותנין חומרי המקום שבא לשם, אכל חוץ לתחום. 3. במה צלה, בחרצנים. 4. חשש יין נסך, הוי לאחר י"ב חדש. 5. גזל, הוי יאוש משום דהרקיב. 6. לא הניח תפילין, דהוי חולה מעיים. 7. לא הטיל ציצית, הויא שאולה. 8. רצו להלקות אדם שלא כיבד את הוריו, א"ל שבקוהו כיון דעל מ"ע שמתן שכרה בצדה אין ב"ד של מטה מוזהרין. דיני הכבד 1. אם בשלו בפ"ע מותר כיון דטריד למיפלט. 2. בישל כבד עם דבר אחר בעי האם אוסרתו, והא דתנן שכבד אוסר דלמא זהו בטריפה ומשום שמנונית, ולמסקנא זו מחלוקת תנאים. 3. אם פי הקנה הוא מחוץ לקדירה אינו אוסר, כיון ששופך את הדם לבחוץ. 4. אם לפני הבישול חלט את הכבד בחומץ או ברותחין, מותר לבשלו עם אחרים. 5. כבד שלוקה ומתובלת לכו"ע אוסרת ונאסרת. 6. דם הסמפונות אסור, להכי יש לקרעו שתי וערב ולצלוחו כאשר פי החתך למטה, אבל טחול א"צ קריעה כיון שאין בו דם. 7. צליית כבד ע"ג בשר ל"י"ק שרי דדם שריק ול"י"ב אסור דדם דאורייתא, וכחל ע"ג בשר ל"י"ק אסור דנדבק ול"י"ב שרי דחלב שחוטה דרבנן. ולהלכה בתרוייהו מעל הבשר שרי רק דיעבד ומתחתיו שרי לכתחילה, ובלבד שלא יהא מתחתיו כלי לקבלת השומן.

דיני פליטת טעם של איסור לתוך היתר 1. סכין ששחט בה אסור לחתוך בה רותח כיון דפולט דם בית שחיטה, ואם חתך צונן פליגי אי בעיא הדחה. 2. קערה שמלח בה בשר שמואל אסר לאכול בה רותח דקסבר מליח כרותח, ונחלקו אי רבי יוחנן שרי או דה"נ אסר, ומייתי דמהני טעימת קפילא אם יש בה טעם דם. 3. דגים רותחים שנתנם בקערה שאכלו בה בשר הוי בר נ"ט, שמואל שרי ורב אסר ושמעינן לה מכללא שהרגיש בקערה טעם סמנין ואפשר למידחי שהם מרים מאד ורב קאמר דאוסר ולא חזר בו ופסקינן כשמואל. 4. צנן שחתכו בסכין של בשר מותר לאכלו בכותח, להו"א כיון שבלע היתר ולמסקנא משום שאפשר לטעמו, ולהלכה צנן אסור כיון שאגב חורפיה בלע, קישות שרי ע"י גרירה, לפת שרי דהטעם לא ניכר, וסלק אסור כיון דנותן בו טעם. 5. ליד כותח אין להניח כלי של מלח שמא יפול מהכותח לתוכו ויתן בבשר, וחומץ ליד כותח שרי דליתיה לאיסורא בעין. 6. שרינן גוזל שנפל לכותח כיון שנאכל מחמת מלחו אינו כרותח, ואמרינן דה"נ חי אבל צלי צריך קליפה ואם הגוזל מבוקע או מתובל כולו אסור.

דף קיב-קי

*דם ותערובתו. *מליחת כשירה וטריפה. *סוגי הבע"ח ובב"ח. *איסור חל על איסור.

דיני דם ותערובתו 1. ככר שחתך עליה בשר שנצלה, שמואל אוסר בבשר אדום ומוהל עבה שעבר מצד לצד, ורבא אכלו וקרא לזה יין הבשר. 2. אין מניחין כלי תחת הבשר לקבל שומן עד שיכלה כל מראה אדמומית שבו וזהו משתעלה תימרתו, או שיניח חתיכת מלח בבשר ובכלי, והדם ימשך לשם ואז יערה את השומן. 3. דגים ועופות שנמלחו יחד אף בכלי מנוקב אסירי דכיון שקרומן רך ממהרין לפלוט ואח"כ בלעי. 4. בשר אינו יוצא

מידי דמו עד שידחנו וימלחנו יפה ואח"כ ידיחנו שוב, ומלח גס צריך אח"כ לנפצו. 5. בני מעים שלא נמלחו אינם נאסרים, וזהו: בכרכשא בהדרא דכנתא ובמעים שזה קיבה כרס ושאר הדקין, ולאפוקי לב ריאה כבד ושאר הכנתא. 6. יש להניח בשר שמולחו רק ע"ג כלי מנוקב, אבל א"צ למלוח אבר אבר כיון דשניהם יחד טרודים לפלוט. 7. השובר מפרקתה של בהמה קודם שתצא נפשה גורם לדם שלא יצא ומכביד את הבשר בכך שמבליע דם באיברים וגוזל את הבריות, ובעי האם לדידיה שרי ועלתה בתיקו.

אסרינן בשר שחוטה שנמלח יחד עם בשר טריפה, והשמועות 1. ה' של הטמאים לאסור צירן ורוטבן וקיפה שלהן. 2. משמואל דקאמר מליח כרותח לא שמעינן לאסור אף צירן ורוטבן. 3. דג טהור שמלחו עם דג טמא מותר, מוקמינן שהטהור מליח והטמא תפל אסור דמשמע אם שניהן מלוחין שרי זהו אגב רישא.

סוגי הבע"ח בדין בשר בחלב 1. בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה אסור בבישול ובהנאה, דכל מקום שנאמר גדי זהו אפילו שאר בהמות שנאמר פעמים גדי עזים והוו שני כתובים הבאים כאחד או שהם שני מיעוטים. 2. בשר או חלב של בהמה טמאה מותר בבישול ובהנאה שנאמר גדי למעט טמאה. 3. לר"ע לא נוהג בעוף ובחיה שנאמר שלש פעמים גדי. 4. לריה"ג אינו נוהג בעוף שנאמר בחלב אמו יצא עוף שאין לו חלב אם, ופליג על ר"ע לל"ק דקסבר חיה מדאורייתא ולל"ב דקסבר עוף שרי אף מדרבנן. 5. לר"ש בשר בחלב מותר בהנאה, דיליף גז"ש קדש מטריפה. 6. המבשל בחלב של גדי שלא הניקה אסור כיון שבא לכלל אם.

השמועות באיסור חל על איסור 1. נאמר שלש פעמים גדי, שמואל יליף לרבות חלב מתה ושלי, ולמעט דם שליא וטמאה, וחלב אמו למעט חלב זכר שחוטה וטמאה. ואמרינן דקסבר איסור חל על איסור ולכן חלב מתה נפקי מחד קרא, דם אינו גדי, שליא פירשא בעלמא נשארו תרי קראי לרבות שליל ולמעט בהמה טמאה. 2. שמואל קאמר שכהן טמא שאכל תרומה טמאה אינו במיתה כיון שמחוללת ועומדת ש"מ דקסבר אין איסור חל על איסור, ומתריצין דבתרומה איכא מיעוטה או בגדי איכא ריבויא או הא דידיה הא דרביה. 3. המבשל חלב בחלב נחלקו האם לוקה ופלוגתייהו באיסור חל על איסור, ולמסקנא לכו"ע לא חל ופליגי כיון שנאמר בלשון בישול האם בישול דומה לאכילה ולא ילקה בבישול או האם אכילה דומה לבישול וילקה על אכילה, או דלתרווייהו לוקה על בישול ולא על אכילה ולא פליגי. 4. הברייתא פוטרת המבשל במי חלב או דם בחלב וכן עצמות גידין קרנים וטלפים ומחייבת פיגול נותר וטמא, דקסבר האי תנא איסור חל על איסור.

דף קיד-קטו

*דרשות בחלב אמו. *לאסור כל שתיעבתי. *ב"ח באכילה והנאה. *הלימוד בצד השוה.

דרשות הפסוק בחלב אמו 1. עז בחלב רחל ופרה, להו"א אתיא מק"ו דאמו שלא נאסרה עמו בהרבעה אסורה ק"ו לפרה ורחל, ודחי דאמו אסורה להשחט עמו, ולמסקנא שנאמר בחלב אמו. 2. אחותו הגדולה והיינו פרה להו"א בק"ו מאמו שנכנסת עמו לדיר להתעשר אסורה ק"ו לאחותו ופרכינן דאמו אסורה להשחט עמו אלא אתיא מחלב אמו, ואמרינן דאחותו קטנה אתיא בצד השוה מאמו ואחותו גדולה וא"כ קשיא דאף אחותו גדולה תיתי מביניא. 3. היא עצמה בחלבה, להו"א בק"ו שפרי עם פרי אינו אסור בשחיטה ואסור בבישול ק"ו פרי עם האם האסור בשחיטה שיאסר אף בבישול, ודחינן מה לפרי עם הפרי שהם תרי גופים משא"כ פרי עם האם, לכן למסקנא איצטריך קרא בחלב אמו. ולהו"א בעי למידחי להוכיח מסוס בן סוסיא אחי פרדה, מעבד בן שפחה אחי משוחררת, ומכלאי זרעים.

מהפסוק לא תאכל כל תועבה ילפינן דכל שתיעבתי לך הרי הוא בבל תאכל ומקשינן דה"נ יאסרו 1. מעשה שבת, ודחי שנאמר כי קדש היא לכם למעט מעשיה. 2. חורש בשור וחמור וחוסם פי פרה ודש בה, שרו בק"ו משבת. 3. כלאי זרעים, ודחי מדגלי רחמנא בכלאי הכרם דאסירי בהנאה, ואין לאסרם באכילה בלבד דהוקשו לכלאי בהמה המותרים בהנאה להדיוט ואסורים רק לגבוה. 4. אותו ואת בנו, ודחי דמחוסר זמן אסור רק לגבוה. 5. שילוח הקן, לא אמרה תורה שלח לתקלה.

מנין לבשר בחלב שאסור באכילה והנאה 1. לא תאכל כל תועבה ילפינן דכל שתיעבתי לך הרי הוא בבל תאכלו, ואיסור הנאה כרבי אבהו דבכל מקום שנאמר בסתמא לא תאכל משמע אף איסור הנאה עד שיפרט לך הכתוב כמו בנבילה לגר בנתינה ולגוי במכירה ופליגי ר"מ ור"י האם זהו בדווקא. 2. ובשל מבושל דגבי פסח אתי גם לאיסור בשר בחלב. 3. לא תאכלנו שבפסולי המוקדשין מיותר ואתי לבשר בחלב בדבר הלמד מעניינו דתרווייהו שני מינין, ואיסור הנאה שנאמר כי עם קדוש בגז"ש מלא יהיה קדש. 4. לא תאכלו כל נבילה, כאשר תמכרנה לגוי אל תבשלנה בחלב ש"מ דאסור בהנאה. 5. נאמר שלש פעמים לא תבשל גדי ואתי לאיסור אכילה הנאה ובישול. 6. בגז"ש קדוש מטריפה דאסורה באכילה, ואיסור הנאה מייתי בק"ו מערלה שלא נעבדה בה עבירה ומקשינן שלא היתה לה שעת הכושר, חמץ בפסח יוכיח דענוש כרת, כלאי הכרם יוכיחו וליכא למפרך דכלאי הכרם לא היתה להם שעת הכושר מכיון שזרוע מעיקרו נאסר בהרשה וזרוע ובא נאסר אם הוסיף. 7. בעי ללמוד מערלה בלבד שאסורה בהנאה אף שלא נעבדה בה עבירה, ודחי חורש בשור וחמור יוכיח.

לאיסי בן יהודה ילפינן איסור הנאה בצד השוה מבשר בחלב חמץ בפסח וכלאי הכרם ומקשינן נילף בצד השוה מערלה וחמץ בלבד, ומתריצין 1. להו"א משום דנימא נבילה תוכיח שאסורה באכילה ומותרת בהנאה ודחי דכל במה הצד פרכינן רק מגופו ולא מעלמא. 2. ערלה וחמץ הם גידולי קרקע וקשיא דכלאי הכרם נמי הוו גידולי קרקע. 3. למסקנא כשלומדים חדא מחדא פרכינן רק קולא וחומרא, חדא מתרתי פרכינן אף כל דהו, ובחדא מתלת פרכינן כל דהו רק על במה הצד ואם אתי רק להוכיח פרכינן קולא וחומרא.

דף קטז- קיז

*דין קיבה. *חומר חלב ודם.

דין קיבה 1. המשנה אוסרת קיבת בהמת גוי ושל נבילה וקשיא דכל שחיטת גוי היא נבילה, ומתריצין בלוקח גדי מגוי חיישינן שינק מבהמה טמאה כיון שלא בדלים מהם, ולשמואל קאמר קיבת שחיטת גוי היא נבילה ואסורה ואתיא במשנה ראשונה דלאחר חזרה הקיבה עצמה מותרת ואסרינן רק מעמיד בעור קיבת נבילה. 2. המעמיד חלב בעור של קיבת כשירה אם העור נותן טעם בחלב אסורה. 3. כשירה שינקה מן הטריפה החלב שבתוך אסורה, וטריפה שינקה מכשירה מותר כיון שכנוס במעיה. והא דברישא אסרינן קיבת נבילה, להו"א משום דנראה כאוכל נבילות ובטריפה איכא שחיטה וקשיא דיש לחוש שיבא לאכול אף מבשרה, ולמסקנא רישא קודם חזרה ומשנה לא זזה ממקומה. 4. דיני ההעמדה בקיבת נבילות שרי, בקיבת שחיטת גוי מחלוקת ולהלכה שרי, ואין מעמידין בעור קיבת נבילה.

חלב יותר חמור מדם שמועלין בו וחייבין משום פגול נותר וטמא, ודם חמור מחלב שנוהג בבהמה חיה ועוף טמאים וטהורים, ומפרשינן דין מעילה 1. יש מעילה בחלב שנאמר באימורי פר כהן משיח כאשר יורם משור זבח השלמים וילפינן בהיקש דמועלין באימורי שלמים ואיצטריך ליותרת ושתי כליות, ונאמר כל חלב לה' לרבות אימורי קדשים קלים למעילה ואיצטריך לחלב האליה של כבש דליתיה בפר. 2. בחלב האליה ילפינן ואפי"ה מותרת באכילה, לרב זביד שנאמר כל חלב שור כשב ועז דאסור רק מה ששוה בכולהו, ולרב אשי שנאמר חלבו האליה ולא נקרא חלב סתמא ודחינן דא"כ אף לא ימעלו בו. 3. אין מעילה בדם שנאמר לכם שלכם יהא, לכפר דלא ניתן למעילה, או הוא דלפני כפרה ושה לאחר כפרה ולאחר כפרה אין מעילה דאין דבר שנעשית מצותו ומועלין בו. וצריכי תלתא קראי למעט מנותר מעילה וטומאה, אבל פיגול א"צ קרא למעטו כיון שהוא מתיר. 4. הא דמועלין בתרומת הדשן אף שנעשית מצותו, הוי שני כתובים הבאים כאחד יחד עם בגדי כהונה לרבנן שמצריכים גניזה או עם עגלה ערופה, ולמ"ד מלמדן ילפינן ממיעוטא שנאמר ושמו והערופה.

הדרן עלך פרק שמיני דחולין!

שאלות לחזרה ושינון

א. דרשות הפסוקים בחלב אמו (3)	דף קי- קיא
ב. הקושיות דנאסור מכיון שה' תיעב (4)	תשובת רמי בר תמרי לרב חסדא (8)
ג. מנין שבשר בחלב אסור באכילה ובהנאה (7)	דיני הכבד (7)
ד. מדוע לא ילפינן אסוה"נ בצד השוה מערלה וחמץ בלבד (3)	דיני פליטת טעם איסור לתוך ההיתר (6)
דף קטז- קיז	דף קיב- קיג
א. דין קיבה (4)	דיני דם ותערובתו (7)
ב. דיני מעילה בחלקי הבהמה (4)	השמועות בבשר שחוטה שמלחו עם טריפה (3)
הדרן!	סוגי הבע"ח בדין בשר בחלב (5)
	השמועות באיסור חל על איסור (4)
	דף קיד - קטו

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 📖	יבמות 📖	ברכות 📖 עם מחודדין בפ"ד.
עבודה זרה הוריות 📖	כתובות 📖	שבת 📖 מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ד	נדרים 📖	עירובין 📖
זבחים 📖	נזיר סוטה 📖	פסחים 📖
מנחות 📖	גיטין 📖	שקלים ר"ה 📖
חולין 📖	קידושין 📖	יומא 📖
בכורות 📖 עם הקדמות ומושגים	עם תורתך שעשועי, סימני הדף, ותוספתא	סוכה 📖
ערכין-תמורה 📖	בבא קמא 📖	ביצה תענית 📖
כריתות-מעילה 📖	בבא מציעא 📖	מגילה-פורים 📖 עם מדרש, תוספתא, ותמצית מחזר יין לרמ"א
נדה 📖	בבא בתרא א-ב 📖	מו"ק חגיגה 📖
	סנהדרין א-ב 📖 עם "יש סדר לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חרדים מנוקד ומסודר.	איזוהי דון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתיים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~337~

המערכת